

Sobre l'ànima i el cos

“El dogma de la Presència real”

“Jo sóc el pa de vida¹”, digué Crist. Aquesta paraula ja és bella; però el catolicisme n'ha tret alguna cosa més, que una paraula bella. Ha volgut que el Crist sigui menjat per cada fidel, no pas simbòlicament, sinó realment. El pa de la comunió és el mateix cos de Crist, no pas el símbol de Crist. Aquí la raó del creient és reduïda al silenci, i l'incrèdul troba el dogma de la Comunió digne com a màxim dels salvatges d' Austràlia.

És que no ha considerat prou la condició humana. L'ànima va lligada al cos; i, pel cos, a tot l'univers. Quan contempla el cel estelat, no hi ha astre que no actuï damunt seu; no hi ha ni un sol moviment dels que ella imprimeix al cos que no modifiqui el curs dels estels. De dia, aquests estels, que no percep, actuen damunt seu i en reben l'acció; car tot actua damunt de tot, en l'univers existent; i el cos, en rebre l'acció de l'univers sencer, transmet d'alguna manera aquesta acció a l'ànima. L'ànima és així unida a tot l'univers per mitjà d'un cos determinat. I no sabia ser-ho de cap més manera. Car, en ser indefinit, l'univers només pot existir concentrat, diguem-ho així, en un objecte finit. Tot el que veig, aquest mur, aquests llibres, aquests papers, és finit dins l'espai, i infinit en tant que l'existència de tots aquests objectes finits suposa l'existència d'un univers infinit; o, més ben dit, indefinit. L'univers només es pot manifestar així; l'univers indefinit en si és una abstracció. Si jo anés caminant sens fi pel món, només tindria davant els ulls un espai limitat. Si l'univers existís indefinit, l'Existència sense límits es posaria per ella mateixa; i no és pas certament això el que volgué dir Spinoza, ell que no considerava Déu com a indefinit, sinó com a infinit.

No és pas desplegat, diguem-ho així, que l'univers indefinit es pot percebre, sinó concentrat en un objecte. Però aquí no es tracta pas de l'objecte percebut; es tracta del cos percebent, o, millor, del cos mitjà de percepció. L'ànima no hi pot pas comunicar, amb l'univers tal qual; només pot comunicar amb un objecte finit, que és a l'univers el que és a un paisatge l'aparença d'aquest paisatge vist des d'un punt de vista determinat. Però la naturalesa d'aquest objecte finit, que és el cos, no és pas indiferent. No ho penssem pas, que un llibre tingui ànima; considerem o no els animals com a màquines, no els creiem pas dotats de raó. Només el cos humà, d'entre els objectes existents, té el poder d'afectar una ànima. [...]

////////////////////////////////////

Notes:

Sobre el moment de l'autora:

--Simone fa la primària superior i el batxillerat elemental al liceu Fénelon, a París, durant 5 cursos, dels 11 anys als 15.

--com que el professor de filosofia del liceu Fénelon és mediocre, el curs següent s'inscriu al liceu Victor-Duruy per seguir-hi les lliçons de René Le Senne, de qui n'ha sentit a parlar molt bé.

--les classes de filosofia esdevenen sovint un diàleg entre iguals, a dues veus, entre el professor i Simone.

--com a filòsof, Le Senne professa un idealisme absolut, i està molt interessat per la psicologia, mentre que Simone tendeix més a la sociologia.

--del liceu, només l'interessa la filosofia, les altres assignatures les passa tan just com pot.

---a finals de curs, ja fets els 16 anys, és admesa al batxillerat superior de filosofia, i s'inscriu de 1r al liceu Henri IV, d'on Alain és el professor de filosofia, de qui té moltes ganes de ser alumna.

---Alain (Émile Chartier, 1868-1951), nat a Normandia, té un culte per Plató, Descartes i Kant, i per Lagneau, el seu mestre. Nega enèrgicament que hi hagi progrés, en filosofia. Diu que Plató va molt més avançat que no nosaltres. No estima gens els qui canvien de partit o de religió: un cop feta o donada, una fe, cal mantenir-s'hi i esforçar-se a fer-la bona. Veu els grans pensadors més com a herois de voluntat que no com a prínceps d'intel·ligència, i troba que fins en els seus errors podem trobar-hi alguna veritat. Considera que l'enteniment ha de seguir la fe, no pas precedir-la o rompre-la. Arriba a dir: "Només canvien d'opinió els ximplés", "Només pensa el qui creu", "L'atenció és religiosa o no és".

---el primer dia de curs, abans de dir res, escriu a la pissarra: "Cal cercar la veritat amb tota l'ànima".

---de més gran, Simone tindrà gran estima, afecte i reconeixement per Le Senne, però no haurà deixat gairebé petja en el seu pensament. Alain, en canvi, haurà estat el seu verdader mestre.

De fora el text:

---el text és un fragment d'un esborrany.

---el text és escrit el 1926.

De dins el text:

1.- Joan, VI, 34.